

TÜTÜN ÜRÜNÜ PAKETLERİ REKLAM ARACI OLARAK KULLANILYOR

Kanada Kanser Derneği'nin sigara paketi sağlık uyarıları hakkında Eylül 2014 uluslararası durum raporu yayınlandı. Rapora göre Türkiye, paketlerin üzerindeki resimli sağlık uygulamasını iyi yapan ülkeler arasında yedinci sırada.

Rapora göre, tüm dünyada tütün ürünleri paketleri üzerinde resimli sağlık uyarılarına yer verilmesi, bu uyarıların boyutlarının gitgide büyümesi ve düz pakete geçiş yönünde hızlı bir trend oluşmuş durumda. İncelemede yer alan 198 ülkeden 77'sinde 2014 yılı itibariyle resimli sağlık uyarıları düzenlenmesi bulunuyor. İlk resimli sağlık uyarıları 2001 yılında Kanada'da uygulanmaya başlanmıştı, ancak günümüzde paketlerin arka ve ön yüzlerinde % 85 oranında resimli sağlık uyarılarıyla Tayland ilk sırada yer alıyor. Tayland'ı ön yüzde % 75, arka yüzde % 90 sağlık uyarıları ile Avustralya izliyor. Avustralya ayrıca 2012 yılında, sigara şirketlerinin ve markalarının logoları dâhil her türlü tasarım unsurunun kaldırıldığı, tek tip paketler üzerinde görsel unsur olarak sadece resimli sağlık uyarılarının bulunduğu "düz paket" uygulamasına geçti. Türkiye ise, paketlerin ön yüzünde % 65 oranında resimli sağlık uyarısı ve arka yüzünde % 65 oranında yazılı sağlık uyarısı ile iyi uygulama yapan ülkeler sıralamasında yedinci sırada bulunuyor.

Sağlık Enstitüsü Derneği Genel Sekreteri Efza Evrengil konuyla ilgili yaptığı değerlendirmede, söz konusu uluslararası antlaşmanın 11. maddesi hükümlerine göre taraf ülkelerin tütün ürünü paketleriyle ilgili yapmaları gereken üç temel düzenleme olduğunu belirterek şunları söyledi:

"Bunlardan ilki, tütün ürünü paketlerinin üzerinde en az % 50 oranında sağlık uyarısı bulunması ve bunların belli aralıklarla yenilenmesi; ikincisi, paketlerin üzerinden yanıltıcı katran, nikotin, karbonmonoksit bırakım verilerinin kaldırılması, bunun yerine açıklayıcı bırakım bilgilerinin kullanılması; üçüncüsü ise, tütün ürünü paket tasarımının yanlış, yanıltıcı ve aldatıcı unsurlardan arındırılmasıdır"

SAĞLIK UYARILARININ PAKETİN ÖN VEYA ARKA YÜZÜNÜN % 100'ÜNÜ KAPLAMASI GEREKİYOR

DSÖ TKÇS hükümlerine göre, tütün ürünü paketinin tasarımında, ürünle ilgili herhangi yanlış, yanıltıcı veya aldatıcı bilgi kullanılmamasını veya ürünün özellikleri, sağlık üzerindeki etkileri, zararları veya bırakımları hakkında o ürünün diğer ürünlerden daha az zararlı olabileceğine ilişkin doğrudan veya dolaylı bir izlenim yaratabilecek hiçbir terim, tanımlayıcı sözcük, marka, simge ya da başka bir işaret kullanılmamasını sağlayacak yasal önlemlerin alınması gerektiğini belirten Evrengil şöyle devam etti:

"Türkiye'de bu konuda kapsamlı bir düzenleme yapılmış olmasına rağmen, piyasada satılan ürünlerin paketleri üzerinde daha az zararlı, daha üstün iması yaratan ve tüketimi özendiren uygulamalara sıklıkla rastlanıyor. Gerçekten de, tüm dünyada diğer reklam mecraları kısıtlandıkça, tütün ürünü paketinin reklam aracı olma özelliği güçlenmiş bulunuyor. Sigara şirketleri günümüzde paketin kendisini daha fazla reklam ve tanıtım amaçlı kullanıyorlar. Düzenlemeler aşılarak, görsel çekiciliği yüksek şekilde tasarlanan, yanıltıcı tanımlamalar

içeren sigara paketleri, insanların üzerlerinde taşıdıkları, görünürlüğü çok yüksek birer rozet ürün olarak mini billboard etkisi yaratmak üzere pazarlanıyor. Satış noktalarında yapılan ticari teşhirde ise, büyük satış ünitelerinde yan yana dizilmeleriyle güçlü reklam panosu etkisi yapıyorlar. Tütün ürünü paketinin bir reklam ve tanıtım aracı olmasını önlemenin en iyi yöntemi olarak, 2012'den itibaren Avustralya'da uygulanan düz paket gösteriliyor. Marka isminin standart font ve renkte yer aldığı tek tip, düz renkli bu paketlerde tek çarpıcı iletişim unsuru büyük boyutlu resimli sağlık uyarıları oluyor. Avustralya'nın başarılı uygulamasını şimdi İrlanda, İngiltere, Yeni Zelanda, Fransa ve Finlandiya kendi ülkelerinde başlatma konusunda harekete geçtiler. Türkiye'de de, sigara şirketlerinin paketleri bir iletişim aracı olarak kullanmalarının önlenmesi ve tüketimin azaltılması için düz pakete geçiş önemli bir adım olacaktır”

KAYNAK :

<http://www.cancer.ca/~media/cancer.ca/CW/For%20media/Media%20releases/2014/Tobacco%20Warnings%20Oct%202014/CCS-international-package-warnings-report-2014-ENG.pdf>